Reversal : the plague in Bagdhad. Rearranged familial balance. Wills his fortune while still alive.

Key elements in the plot introduced haphazardly : the wonderful horse, the bell.

Coincidence brings about divine justice.

No motivation for Meshulam's change of heart.

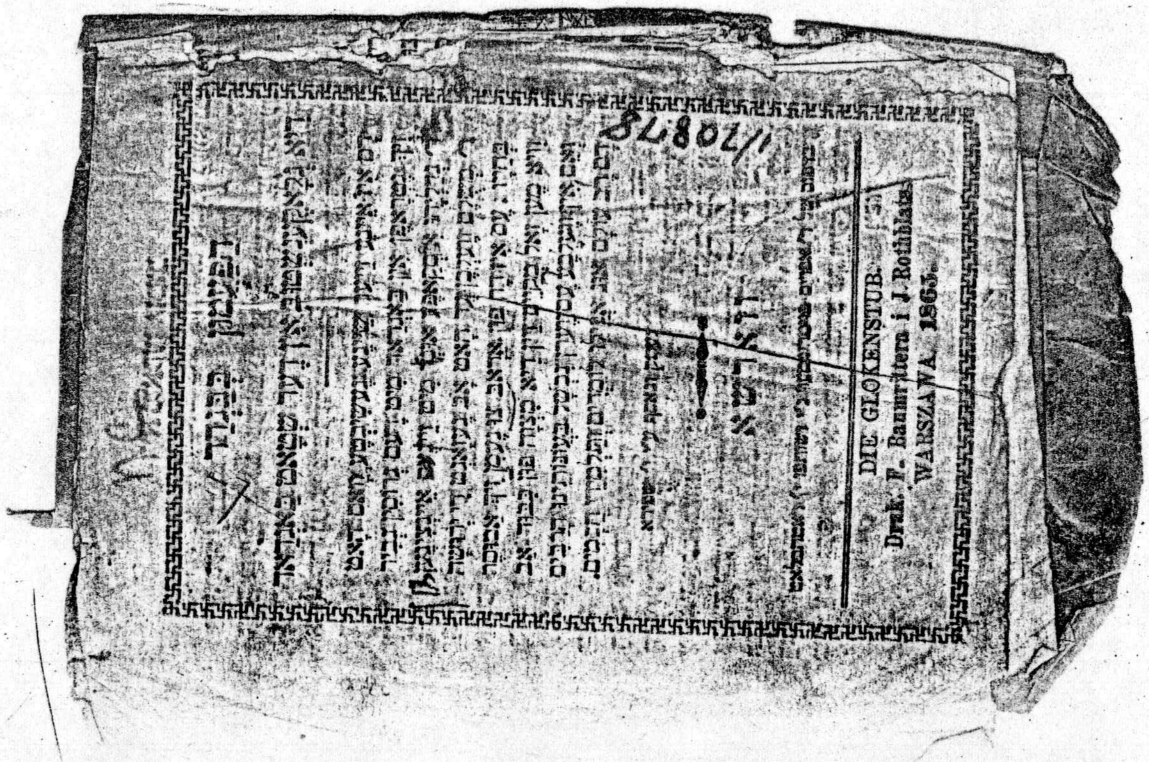
הפעמון בבגדאד

די גלאָקענשטוב אין דער שטאָט באגדאד

ווארשא

DIE GLOKENSTUB.

Druk. F. Baumrittera i J. Rothblata.

WARSZAWA. 1865.

11/10878

2

אין דר גרויסר שטאט באגדאד האט אמאל געוואונט
א גרויסער גביר. מען האט איהם גערופען ר' (גדליהו
אקסאפע) ער האט געהאט נור איין איינציגען זין וועלכען
ער האט ליב געהאט ווי זיין לעבען. ער האט איהם ערצויגען
אונד מגדל געווען מיט דער גרעסטע השגחה אין דער וועלט
ער האט איהם געדונגען דיא בעסטע מלמדים אונד לערער
אונד אז דער זין איז אלט געווארען זעכצען יאהר איז ער
געווען שוין א מופלג גדול אונד האט פערשטאנען אויך
אראביש צו רעדען אונד צו שרייבען אונד נאך פילע
אנדערע שפראכען (ויצא שמו בכל העיר) אונד זיין נאמען
האט זיך געהערט אין דער גאנצע שטאדט אונד אלע
עלטערן האבען זיך מיט איהם געבענטשט אין חוץ אלע
[illegible] מעלות איז ער נאך געווען זייער גוט אונד פרום מען
האט איהם גערופען אין דער גאנצע שטאדט בלויז דער
הייליגער משולם (דען אזוי איז געווען זיין נאמען) אונד אז
ער איז אלט געווארען אכצען יאהר האט מען איהם
אן געהייבען צו רייִדען שידוכים. נור דער פאטער
אונד ער אליין האבען ניט געוואלט טאן פון חוץ לארץ
(דארום) האבען זיא געשיקט אהינגע [illegible] ירושלים. עס זיינען
מיט זייא געפארען נאך אלע נכבדים פון זייער משפחה

ר' גדליה איסקאבע

זיין זון דער הייליגער משולם

3

עיפור. שמח הגביר הון רב) אונד דער גביר האט דארטען
פערבראכט זייער פיל געלט אויף צדקות אונד נדבות אונד
אלע [illegible] לייט פון ירושלים אידען אונד מרבנן האבען
איהם גרויס כבוד געגעבען, ווען ער האט געהאט בריף פון
דעם פאשא וואס אין באגדאד צו דעם פאשא וואס אין
ירושלים אז מען זאל איהם מקרב זיין (איש יהודי היה בירושלים)
עם [illegible] יהודי אין ירושלים וואס ער איז געווען פון
אונזערע לענדער. מען האט איהם גערופען ר' נימפיל
חלאצקער. [illegible] מאן וואר אן צדיק עולם אונד אויך א גביר
גדול. ער האט געהאט איין איינציגע טאכטער א שיינע אונד
אקלוגע אונד אויך זייער פרום (ויטב הנער משולם בעיני
ר' נימפיל) אונד דער זון פון דעם גביר ר' גדליהו איז
זייער געפעלען געווארען דעם צדיק ר' נימפלען אונד ער
האט פערבעטען צו זיך איהם מיט זיין פאטער אונד (האט
געמאכט לכבודו) א גרויסען מאלצייט אויף וועלכען עס
זיינען געווען נאך זייער פיל נכבדים פון ירושלים אונד דארטען
האבען זיך דיא מחותנים מיט איינאנדער געווערען אונד
ווען זיך געפעלען אונד דיא עלטערן האבען צו שען זיך
פלפל געווען אין לערנען אונד אז דער גביר פון באגדאד
האט געזעהן אז דער ר' נימפיל איז א גרויסער למדן האט
ער

(גאוויסגיי)

ר' נימפל סלוצקער

ער געשיקט צו איהם שדכנים אונד עס איז געוואָרען דער
שידוך. אין צחודש אַרום האט מען געמאַכט חתונה מיט
גרויס פּאראַד. כע האָט געטייגט פון ביידע צדדים ווייער
פיל צדקות אונד האט געמאַכט ווייער פיל מאָל צייטען פאר
אָרעמע לייט. נאך דער חתונה איז דער ר׳ גדליה אַוועק
געפאָרען אַהיים מיט זיין גאנצער פאַמיליע. אונד דעם זון
האָט ער געלאָזען בייא זיין שווער אין ירושלים. כדי ער
זאָל לערנען תורה בקדושה ובטהרה. ויהי כי ארכו הימים
אונד עס וואר אין אַצאט אַרום איז געוואָרען איין
מגפה. זיין אים געשטאָרבען ווייער פיל מענשין אונד
אויך דיא ווייב פון דעם גביר ר׳ גדליהו אונד ער האט
איר ווייער בעוויינט דען זיא איז געוועזען איין אשת חיל אונד
האָט דעם מאַן געהאָלפען אויך אונ זיינע געשעפטען
האט זיך דער גביר ניט געלאָזט טריסטען אַלאַנגע צייט.
אונד וויל ער האָט ניט געהאַט וועה עס זאָל איהם זיינע
ווירטשאַפט פיהרען האָט ער געשריבען צו זיין מחותן אַז
ער זאָל איהם אָבשיקען דיא פֿאַרפאָלק דען דיא שנור איז
געוועזען אַגרויסע ווירטין אונד אַגרויסע חכמה, (וּבא בנו
משלם) אונ עס איז געקומען זיין זון משולם אונד זיין ווייב. קיין
באגדה אונד האבען דעם פאטער געהאָלפען אין אלע זיינע

עססים

בייא דיא ריכטער פון שטאָט זאָל ער קומען אין דער שטוב
אונד (זאָל) בעריהרען דעם גלאָק אונד ווייא ער וועט נאָר אָן
הייבען מיט שטורעם צו קלינגען זאָלען זיך תיכף ומיד צו
זאַמען קלייבען ווייביזיג מענשען דיא גרעסטע לייט פון שטאָט
אונד זאָלען זיך זעטצען אַרום טיש (זאָלען) אויס הערען זיין
קלאַג. אונד זיין ברנוויזע אונד (זאָלען) משפטן תיכף ומיד
אונד אַזוי האט זיך טאַקע געפיהרט אין דער שטאָט פון בטרה
מאות יאָר. (אל הבית הזה בא לתמו גם הכוס הזה) אין
דיא שטוב איז זיך פֿערגאַנגען דער פערד. ער האט אַהין
געטהאָפען, ווייא דער שפּריכוואָרט זאָגט ווייא איין בלינדער
פערד אין גהוב אונד האט אָן געריהרט מיט געמיינטער הינטער
מיט דעם וואָס דעם גלאָק אונד עס האָט אָן גיהייבען
שרעקליך צו קלינגען; עס האט אָן גיהייבען (דאַמאָלס) אַקראַמט
צו בענינען, דיא שטאָט לייט האָט עס זייער געוואונדערט
וועה קען דאס זיין. באַלד ער זאָל אַזוי פריא פֿערלאַנגען איין
משפט (עס העלפט אָבער דער בייא קיין זאַך) עס הויערט
ניט לאַנג אונד דיא ווייביזיג גרויסע לייט האָבען זיך צו זאַמען
געקליבען אין יענער שטוב אָבער ווייא האָבען זיך ווייער
פֿערשעמט אונד פֿערוואונדערט אַז ווייא האָבען דאָרטען קיין
מענשען געפונען נאָר אַמטע בלינדע פערד. אין אַנפאַנג

זייען

די חתונה

מגפֿה

ר׳ גדליהס ע״ה
שטאַרבט

עס פֿעלן 8 זײַט

דער טאַטע לייענט די איבערע די ירושה בח״ו אין פֿאַרזאָגט זי צו באַהאַנדלען גוט זײַן פֿרוי.
ווי זײַן פֿרוי האָט אים צוויי מאָל געראַטעוועט פֿון טויט.
דער אַלטער שטאַרבט און דער פֿרוי שטעלט זיך אויף די באַן.
די גלאָק אין דער צופֿאַל.

ניען זיא געהארען וויעה ביי רען וויא האבען געמיינט או
דאס האט (נאך) איינער געטאן צום שפאס, מען האט דעם
ערד גוט ארום געזוכט (אים) צו דערגיין צו וועמען עס געהער
אונד נאך עס האט געקענט דיזע שטיקע מאכען, עס
ווערט ניט לאנג, אונד מען האט דעם פערד דערקענט און
זיינע דינגען (דאס איזט) זיינע פריקעשעס, פילע פון דיא
וויבציג גרויסע לייט, וועלכע געוועזען זענען ביי דער שעת רעה גביר
ר' גדליה אספאפע האט אזוי געשריבען דיא ווארשה צו
זיינעם זון [illegible] משולם, מען האט געבראכט דעם [illegible]
אין וועלכען עס איז געוועזען געקאפירט [illegible] אנבו
האט מען זיך דער לאנג אין דעם פונקט [illegible] דער
און אנדערע זיין ווייב וועלען דעם פערד ניט גוט צו זעהן כל
זמן ער וועט לעבען זאל מען איהם מעביר נחלה זיין
זונס דא גראד מען וויא דער פערד אין זייער [illegible]
ענו און געוועזען [illegible] צו פארשטיין און דעם פערד
דארבט שוין פון כבוד ואחריו, דער פון עם אין געוועזען
[illegible] צו פארשטיין אז מען האט דעם פערד ארום
עמתיבען נאך דעם גבירס טויט (ויהי זאת מאז להאנשים)
האלטן אונד דאס האט זייער פארהאלטן דיא [illegible]
אונד האבן געשיקט [illegible] פון דעם
נגבירים

[illegible] רס היין אונד האבען פון אים אב גענומען [illegible]
[illegible] ין דעם פערד, און ער האט וויא דער צוילט דעם
[illegible] ת פון אנפאנג ביז איצט האט וויא דער צוילט
[illegible] א דער זון מיט דיא שנור האבען בהאנדעלט דעם גביר
[illegible] חיין אונד במותו (זאת שמעה) עס האבען עס דער הערט
[illegible] יא לייטע אונד [illegible] ברוך ה' וואס ער האט עס אונז
צו וויסען געטאהן דורך דיזן שטומען אונד בלינדען
פערד, מה ווערן אז דער איבערשטער וויל זיין משפט
האבין, געשווינד האבין זייא געשיקט נאך דעם נאטאריוס,
[illegible] אך דעם קאדי אונד עס ווערט איבער דעם זון מיט זיין
ווייב איין געריכט געהאלטען, אונד אין איין שטונדע ארום
איז ארוים אדעקרעט אז מען זאל ביא דעם זון מיט דער
ווייב אלץ צונעמען אונד מען זאל דאס צו טיילן אוועקגעבן
דיא ארעמע לייט. דער זון מיט זיין ווייב האבען נאך
געשלאפין אונד דער קאדי איז שוין געקומען צו גיין מיט
אלע ריכטער אונד סאלדאטען אונד מען האט ביא זייא
אלץ צו גינומען מען האט זייא נאך גילאזען דיא העמדער
אין וועלכע זייא האבען גישלאפין. אונד וויל זייא האבען
נאך עובר גיוועזן אויף נאטס גיבאט פון כבוד אב האט
מען זייא (גאר) ניט גיוואלט האבן אין שטאט. זייא האבען
זיך

12

poetic justice

דיא גלאָקען שטוב

וק׳ צוועק׳ געשלעפּט איבער דער וועלט. אונד שפּעטער
האט מען (זיא) גיזעהן או זיא האבין וואָסער גיטראָגען
בייא זייער איינגענעם זון וואס (ער) איז געוועזן אַ רייכער
קויפמאַן. דעם פערד האבין דיא ריכטער געפיטערט מיט
דיא בעסטע פּיטעה אין איינעם שטאַל כל זמן ער האט
גילעבט. אונד פון איין טייל געלט האבין זיא אויסגעבויט
איין שפּיטאַל פאר אָרעמע מענשין דער שפּיטאַל האט
געקאָסט דרייסיג טויזענד דוקאַטען. אונד אויף (איינעם
טאַוועל פון שטיין וואס הייננט דאָרטין אויף דער וואנד
אין (דאָרטין) אויס געקריצט דיא גאַנצע געשיכטע מיט
גילדענע אותיות. אויך שטייט אין שטיינערנע זייל אויף
דעם אָרט וואו דער פערד ליגט בעגראָבען אונד אויף
אידם איז אויסגעקריצט דיא ווערטער. מען איין פערד
קען אויך שלעכטין זון אונד אשלעכטע שנור אן קלאגען.
איז שוין צו גלויבען וואָס דיא חכמים שרייבען או דיא
באַלטענם פון מענשענם שטוב קענען זיינע מעשים
אויס זאגען.

ענדע.

Wolno drukować

Warszawa dnia (16) 28 Lutego 1865.

p. c. Cenzora B. CYMERMAN.